

MILJØstyrelsen
Miljøteknologi

12. marts 2009
j. nr. MST-147-00024
San/thfog

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Kommissionens forslag om opstilling af miljømærkekriterier for produktgruppen, husholdningspapir, under den europæiske miljømærkeordning, Blomsten.

Resumé

Kommissionen har fremsendt forslag om fastsættelse af kriterier for husholdningspapir, der især omfatter produkterne køkkenrulle og toiletpapir. Forslaget til miljømærkekriterier er udarbejdet af en arbejdsgruppe under Kommissionen, ledet af Sverige. Kriterierne indeholder krav om, at alt træ til papir skal stamme fra lovligt og bæredygtigt skovbrug. 50 % af eventuelt anvendt nyt papir skal stamme fra certificeret bæredygtigt skovbrug. Der er ikke krav om brug af en vis mængde returfibre, men det er vurderingen, at det samtidige høje certificeringskrav, betyder et større incitament for, at en producent vælger at anvende returpapir til miljømærket husholdningspapir.

Det er vurderingen, at miljømærkekriterierne generelt er miljømæssigt høje og Regeringen forventer at kunne stemme for forslaget.

1. Status

Kommissionen har den 3. marts 2009 fremsendt ovennævnte forslag. Forslaget har hjemmel i art. 6, stk. 1 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1980/2000 af 17. juli 2000 (miljømærkeforordningen) om en revideret ordning for tildeling af et EF-miljømærke.

Forslagene drøftes i et forskriftsudvalg i overensstemmelse med forordningens art. 17, jf. art. 5 i Rådets afgørelse 1999/468/EF (1999/468/EF art. 5). Hvis der er kvalificeret flertal for kriterierne, udsteder Kommissionen afgørelsen. Opnås der ikke kvalificeret flertal, kan Kommissionen forelægge sagen for Rådet og samtidig underrette Europa-Parlamentet. Rådet kan med kvalificeret flertal vedtage forslaget uændret eller udtale sig mod det. Hvis der er kvalificeret flertal imod forslaget, skal Kommissionen behandle sagen på ny. Handler Rådet ikke inden en frist på højst tre måneder, kan Kommissionen udstede beslutningen.

Der er i øjeblikket 24 licenser i EU (ingen danske) med licens til blomstmærket husholdningspapir.

Afstemning er planlagt til d. 20. marts 2009. Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketinget.

2. Formål og indhold

Produktgruppen omfatter især køkkenrulle, toiletpapir eller f.eks. papirlommetørklæder og defineres som: Ruller eller ark af papir (i et eller flere lag), der egner sig til personlig hygiejne, opsugning af væsker og/eller rengøring af snavsede overflader. Produktets fiberindhold skal mindst udgøre 90 %. Produktgruppen omfatter ikke ”vådservietter og hygiejneprodukter” eller lignende produkter, som er refereret til i Kosmetikdirektivet 76/768/EØF.

Kommissionen foreslår, at kriterierne er gyldige i fire år efter vedtagelsen.

Kriterier tager især sigte på:

- at mindske udledninger af giftige og på anden vis forurenende stoffer i vandmiljøet
- mindske miljøskader eller risici i forbindelse med produktion og anvendelse af energi (global opvarmning, forsuring, opbrug af ikke-vedvarende energikilder) ved at nedbringe energiforbruget og de dermed forbundne emissioner til luften
- at mindske miljøskader eller risici i forbindelse med brug af farlige kemikalier
- tilskynde til brug af retur fibre
- at fremme anvendelsen af gode forvaltningsprincipper med henblik på at beskytte skove, ved at stille krav om brug af ny fibre fra bæredygtigt skovbrug

ved i papirproduktionen at stille krav til/om:

Nyt papir stammer fra lovligt og bæredygtigt skovbrug. Herudover skal 50 % af eventuelt anvendte nye papir fibre stamme fra certificeret bæredygtigt skovbrug. Papirproducenten skal kunne spore og bekræfte oprindelsen af alle typer af nye papir fibre, mens andelen af eventuelle retur fibre skal kunne dokumenteres.

Spildevandsudledning, energiforbrug og emissioner til luft og CO₂ udledningen. Krav til det maksimale elforbrug (2200 kWh pr. ton tørret papirmasse) og CO₂ udledning (1500 kg pr. ton tørret papirmasse) er alle skærpet. I forhold til elforbrug præmieres brug af fornybare energiformer.

Anvendte kemikalier. Der stilles krav til hvilke kemikalier, der må anvendes i produktionen af papiret (herunder bl.a. også ved affarvning af retur fibre). For at opnå hvidt papir må papirmassen ikke bleges med klor gas (Cl₂), men det er tilladt at anvende klordioxid (ClO₂). Andre klorfri processer kan også anvendes. Der stilles krav til udledningen af halogeneret/kloreret organisk materiale (AOX) fra blegeprocessen på maksimalt 0,12 kg pr. ton tørret papirmasse.

Der stilles krav til evt. lotioner, parfumer og øvrige tilsætningsstoffer, hvis formål er at gøre husholdningspapiret mere attraktivt. Lotioner må ikke være kræftfremkaldende. En række azofarvestoffer, der kan spaltes til kræftfremkaldende aminer, må ikke anvendes til at farve papiret, ligesom kadmium og manganbaserede farvestoffer ikke er tilladt. (Azo-farvestoffer er i henhold til EU lovgivning ikke tilladt at anvende i tekstiler og lædervarer, men reguleres ikke i husholdningspapir).

Parfumer, der er deklarationspligtige i henhold til kosmetikdirektivet, skal ligeledes deklareres på produktet.

Affaldshåndtering. Producenten af hhv. papirmasse, papir og det færdige husholdningspapir skal have et affaldssystem, der sikrer genanvendelse af affaldet, evt. forbrænding til energiudnyttelse, samt systemer, der håndterer farligt affald.

3. Nærhedsprincippet

Kommissionen har ikke redegjort herfor. Da formålet med forslaget er at udvide rækken af produktgrupper i en allerede gældende fællesskabsregulering, vurderes det, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget medfører ingen lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Miljømærkeordningen er frivillig, hvorfor forslaget ikke forventes at medføre konsekvenser for stat, regioner, kommuner eller erhvervsliv.

Beskyttelsesniveau

Det vurderes, at forslaget påvirker miljøbeskyttelsesniveauet i EU positivt. Kommissionen har ikke redegjort for, hvorvidt kriterieniveauet vil omfatte den miljømæssigt bedste tredjedel af markedet, som ellers er målsætningen ved fastsættelsen af miljømærkekriterierne under miljømærkeordningen.

5. Høring

Forslaget har ikke været i høring. Et tidligere udkast fra Kommissionens har været sendt til medlemmerne af Danmarks miljømærkenævn.

Et notat har været sendt i høring i miljøspecialudvalget med frist til den 11. marts 2009.

DI har meddelt, at man ingen bemærkninger har.

Forbrugerrådet har meddelt, at Blomsten ikke bør tillade halogenerede flammehæmmere og biocider samt ikke bør tillade pvc i skotøj. Forbrugerrådet henviser i øvrigt til sin søsterorganisation BEUC's høringssvar til Kommissionen (ikke vedlagt).

Herudover er der ikke indkommet høringssvar.

6. Forhandlingssituationen

Arbejdet med revision af produktgruppen har været ledet af Sverige og startede i efteråret 2005. I starten af 2007 arbejdede, fordi en del af Kommissionen ønskede, at blomstmærket husholdningspapir helt eller delvist skulle baseres på returfbre og ikke nyt papir. Denne tilgang fandt dog ikke lydør i arbejdsgruppen eller hos et flertal af medlemslandene.

De foreliggende krav til papirfbre kræver, at mindst 50 % af eventuelt anvendte nye papirfbre skal stamme fra certificeret bæredygtigt skovbrug. Sammen med kravene til elforbrug og udledningskravene til vand og luft, hvor returfbre på disse parametre score lavt, vurderes det, at brugen af returfbre fremmes i husholdningspapir mærket med Blomsten. Kravet til skovbrug er tillige skrapere end Svanemærket.

7. Regeringens holdning

Regeringen forventer at kunne stemme for det foreliggende forslag, idet regeringen lægger afgørende vægt på, at kriterierne samlet set ikke svækkes væsentligt i forhold til skovbrug, energiforbrug, CO2 udledning og kemikalier.

Regeringen støtter Kommissionens synspunkt om mere brug af retur fibre i husholdningspapir, der qua produktets anvendelsesområde aldrig eller sjældent kan indsamles og genanvendes til nyt papir. Regeringen arbejder derfor for, at det bliver mere attraktivt at anvende retur fibre i miljømærket husholdningspapir.

Regeringen er tilfreds med de stillede krav om, at eventuelt anvendte nye papir fibre skal stamme fra træ fra lovligt og bæredygtigt skovbrug. Regeringen finder det rimeligt med et krav om, at mindst 50 % af eventuelt anvendte nye papir fibre skal stamme fra certificeret bæredygtig skovdrift, og Regeringen vil arbejde for en højere andel, f.eks. 70 %.

Regeringen vil arbejde for, at dokumentationskravet for lovligt træ opfylder kriterierne i EU's FLEGT arbejde ved at henvise til definitionerne i FLEGT-arbejdets briefing note nr. 2 af 2007.

Regeringen lægger vægt på, at kravene til energiforbrug (via elforbrug og CO₂ udledning) ikke lempes. På dansk foranledning er der indført kriterier, der stimulerer brug af elektricitet produceret af fornybar energiformer, idet disse ikke indgår i CO₂ beregningen.

Regeringen finder kriterierne for tilsætningsstoffer til det færdige produkt relevante. Danmark har arbejdet for kriterier, der udelukker unødvendige og miljøbelastende stoffer (alene af hensyn til produktets design), og enten var parfumefri (som i det nordiske miljømærke) eller, som minimum udelukker de parfumer, der er *deklarationspligtige* i kosmetiske produkter. Danmark lægger vægt på, at kriterierne for kemikalier ikke lempes.